

УДК 684.4.05(045)

Кузнецова Ірина Олексіївна¹, д. мистецтвознавства,
Ус Вікторія Феліксівна²,
Залізко Юлія Володимирівна³
Національний авіаційний університет, Україна
E-mail: iapkktd@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ТИПІВ КОНСТРУКЦІЙ СУЧАСНИХ МЕБЛІВ - ТРАНСФОРМЕРІВ

Анотація: особливості конструкції меблів-трансформерів залежать від ідеї виробу та від функціонального призначення. Розвиток трансформерів з декількома функціями та трансформаціями було обумовлено появою обмеженого за площею житла. Було виявлено основні типи конструктивних рішень сучасних меблів-трансформерів: каркасні, безкаркасні, вмонтовані каркасні.

Ключові слова: меблі-трансформери, конструкція, форма, типи.

Постановка проблеми. Категорія простору в дизайні сучасного предметно-просторового середовища є однією з таких, що найбільш вивчається сьогодні [7]. Одним із факторів, з яким пов'язана зручність використання меблів в просторі житлового інтер'єру, є їх можливість до трансформації. Завдяки практичності своїх конструкцій, меблі-трансформери зберігають відчуття комфорту та простору в приміщенні – це основні критерії, на які сучасні дизайнери роблять основний акцент при розробці нових проектів. На сьогодні меблева галузь переживає значний розвиток нових напрямків, оригінальних ідей та тенденцій, оскільки площі квартир радянської доби малогабаритні, виникає потреба у компактних багатофункціональних меблях. Цю проблему вирішують меблі-трансформери, доцільне функціонування яких потребує аналізу.

---

¹ © Кузнецова І.О.

² © Ус В.Ф.

³ © Залізко Ю.В.

Аналіз останніх досліджень. Вивченням та аналізом меблів- трансформерів займалась М. Канева [4]. Автор не висвітлила повністю всіх конструктивних рішень сучасних меблів-трансформерів, не з'ясувала проблеми відсутності класифікації конструкцій меблів.

Більш детально тему конструкцій меблів-трансформерів, а також методи їх створення розкрив Р. Фуско [8]. При опису конструкцій він не акцентував увагу на деталях і кріпленнях, а лише проводив загальний огляд.

Тему проектування меблів-трансформерів також описували І.С. Буров, М.В. Морошкин, А. Новиков [2]. Перераховані автори не надали інформацію про класифікацію конструктивних рішень, а лише торкнулись загального опису виготовлення та історії розвитку, трансформації меблів-трансформерів.

Доцільність використання меблів-трансформерів у будинку описував І.В. Хімічук [9].

Використання методів комбінаторики в проектуванні сучасних меблів, а також меблів-трансформерів було розглянуто І. Кузнецовою, О. Чемакіною, Т. Шиманскою [5].

Особливості формотворення модульних меблів-трансформерів розглянуто в праці Гнатюк Л. [10].

Для подальшого аналізу меблів-трансформерів необхідно дослідити конструктивні рішення меблів, їх типи.

Формулювання цілей статті. Визначити особливості типів конструкцій меблів – трансформерів.

Основна частина. Основна ціль трансформерів – максимально звільнити житловий простір від зайвих предметів та мати місце для зберігання речей.

Слово «трансформер» виникло за рахунок терміну «трансформація», що означає зміну форми об'єкту та його структури. Для створення трансформуючих дизайн-об'єктів потрібно використовувати різні принципи їх формоутворення, а також різні конструкції.

В основі трансформуючого об'єкту покладено принцип видозміни: комбінування, використання формотворчих методів. Основною особливістю формування об'єктів, які

трансформуються є використання таких принципів, як комбінаторика, використання модульності та конструкцій [5].

Розквіт трансформованих меблів почався з XVIII ст, які були засновані на механічному принципі перетворення зовнішньої форми об'єкту. Здатність меблів-трансформерів компактно перетворюватись та трансформуватись має важливе значення для розробки концепції, щоб отримати безперешкодний доступ до кожного куточка.

Яскравими прикладами меблів-трансформерів є оригінальний набір табуретів «Cube 6» японського дизайнера Nao Matsuno, диван «Convertible Sofa», що створений українським дизайнером Юлією Кононенко; серія модулів «Boxetti», які виконані латвійським дизайнером Rolands Landsbergs; компактна конструкція «The Living Cube», що виготовлена німецьким дизайнером Till Koenneker.

Для з'ясування особливостей конструкцій меблів-трансформерів було проаналізовано 800 сучасних меблів-трансформерів. Було виявлено, що конструкції меблів-трансформерів в першу чергу залежать від ідеї виробу та від функціонального призначення, відповідно до цього кожен об'єкт має свою індивідуальність та своєрідність.

При проведенні аналізу меблів-трансформерів особлива увага приділялась формі виробу. Основним принципом трансформування є комбінаторика. Такий прийом в дизайн об'єктах характеризується знаходженням різних поєднань та комбінацій.

Позитивним прикладом є табурети «Cube 6», які завдяки своїй конструкції при трансформації можуть складатися та розкладатися у суцільну форму – куб. Табурети були створені дизайнером Nao Matsuno у Японії в 2013р.(рис. 1).

Унікальними на сьогодні конструкціями є дитячі меблі-трансформери, що ростуть разом із дитиною. Такі меблі можуть змінюватися за розміром та функціональним призначенням, відповідно до вікових потреб дитини. Деякі моделі можуть пройти з дитиною весь шлях від дитинства до повноліття.

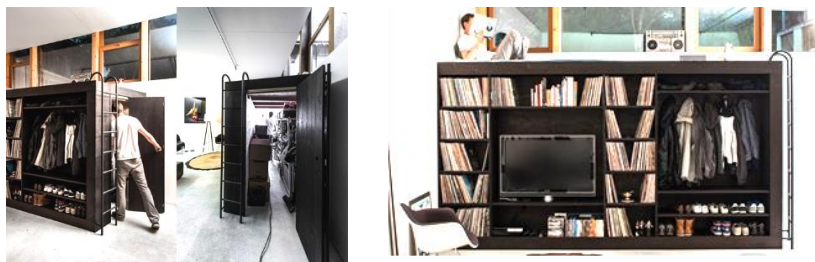
Це може бути спеціальний пеленальний столик, що трансформується в столик для ігор і маленький стільчик, потім

він же перетворюється в парту, а стілець стає вище, а потім парта стає комп'ютерним столом. Крім цього, меблі-трансформери дають можливість звільнити простір в дитячій для ігор.

Рис. 1. Перехід форми до трансформації

У сучасному XXI столітті меблі-трансформери набувають все більшого поширення, оскільки дозволяють раціонально використати простір малогабаритного приміщення [3]. Яскравим прикладом таких меблів є компактна конструкція «The Living Cube» дизайнера Till Koenneker, яка виготовлена у Швейцарії в 2013р. Конструкція поєднує в собі спальню, вітальню, гардеробну, ванну (всередині куба). Завдяки такій компактній конструкції можна візуально перегородити простір та у малогабаритному приміщенні розмістити всі необхідні речі (рис.2).

Рис.2. Компактна конструкція «The Living Cube»

Каркасний тип конструкції має характерну жорстку раму чи інший каркасний елемент, що має обмежений діапазон рухів. Основна перевага такого типу конструкцій – це надійність, довговічність та простота у використанні, який легко трансформується. Таким прикладом меблів-трансформерів являється диван «Convertible Sofa», що створений українським дизайнером Юлією Кононенко. Простий з вигляду, він легко перетворюється у місткий стіл і кілька м'яких пуфів. Практичне рішення для молодіжних інтер'єрів і навіть офісних приміщень, де так часто не вистачає елементарного затишку і місць для відпочинку (рис. 3).

Рис. 3. Диван-трансформер «Convertible Sofa»

Каркасна конструкція поділяється на вмонтовану (для деяких видів трансформерів). Для вмонтованої каркасної конструкції характерне кріплення до певної стелі чи стіни. Така конструкція напрочуд функціональна, оскільки її можна прибрати у вмонтовану для цього нішу, і при цьому не займати зайвий простір.

Це не тільки звільняє простір, але й не перенавантажує інтер'єр непотрібними предметами. Яскравим прикладом такого типу конструкцій є серія модулів «Voxetti», які виконані дизайнером Rolands Landsbergs у Латвії в 2014 р.

Безкаркасний тип конструкції має широкий діапазон трансформування через відсутність каркасу. У такому типі конструкцій використовується система вже скріплених між собою елементів, тому в таких меблях спектр форм може бути

значно великим. Якщо казати про надійність таких меблів, то вони значно поступають меблям-трансформерам, що мають каркасну систему [3,5]. Такий тип конструкції, який на даний момент розвивається дуже швидкими темпами, має великий дизайнерський потенціал.

В тісних житлових умовах безкаркасні конструкції меблів мають значний попит. Такі меблі можуть використовуватися в обмежених умовах, для гостьового варіанту та для тих, хто любить відпочивати на природі. Хорошим прикладом є матрац-крісло «Teb Bed», що створене Volen Valentinov і студії All In у Болгарії в 2013р. До матрацу додається пара подушок: трикутна і прямокутна, виготовлені вони з відходів тканини і набивання, які використовувалися для пошиття матраца (рис. 4).

Рис.4. Матрац-крісло «Teb Bed»

Аналіз показав, що особлива увага приділяється не тільки конструкціям виробу, але і принципам їх формування. При проведенні аналізу меблів-трансформерів увага також приділялась і кольору. Колір у сучасних меблях-трансформерах не грає особливого значення (більшість меблів виготовлено із дерева), проте є виключення.

Висновки. Основні типи конструктивних сучасних рішень меблів-трансформерів поділяються на каркасний, безкаркасний та каркасний вмонтований. Конструкції сучасних меблів-трансформерів залежать від матеріалів, ергономічних вимог та ідей. Дизайн меблів-трансформерів різноманітний та індивідуальний. Об'єднує оформлення меблів такі фактори:

функціональність, комфорт та конструкція. Переваги каркасних трансформерів – це багатфункціональність та збереження простору. Перевагами безкаркасних є здатність до легкого користування та пересуванню по приміщенню.

Перспективи подальшого дослідження. Психологічний і психофізіологічний аспекти сприйняття меблів – трансформерів практично не дослідилися, хоча існують базисні роботи для початку таких досліджень [1]. У наступній публікації планується об'єднати аспекти сприйняття і аналіз меблів – трансформерів для різновікових груп населення.

Література

1. *Бессарабова Е.В.* Психологічний і психофізіологічний аспекти сприйняття об'єктів дизайну / Е.В. Бессарабова // Глобальний науковий потенціал. – жовтень 2014. – №10 (43). – С.17 – 20.
2. *Буров І.С.* Проектування. Методика в будівництві / І.С.Буров, М.В. Морозкін, А. П. Новіков. – М.: Ексмо, 2008. – 508с.
3. *Босий І. М.* Нові типи меблів–трансформерів Франції XVIII ст. [Електронний ресурс] / І. М. Босий // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В.Гнатюка. Серія: мистецтвознавство. – 2014. - № 3. – С. 265 – 272.
4. *Канева М.І.* Меблі - трансформер. Історичні прототипи інтерактивних меблів майбутнього / М. І. Канева. – М.: Ноосфера, 2007. – 128 с.
5. *Kuznetsova I.* Combinatorial methods forming objects of design / Kuznetsova Iryna, Chemakina Oksyabrina, Shimanskaya Tatyana // The 12 th International Conference on Engineering Graphics. – Riga: BALTGRAF, 2013. – P. 127/300 – 133/300.
6. *Кузнецова І.О.* Особливості руху в дизайні інтер'єрів / І. О. Кузнецова, В. В. Сірак // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. — Х.: ХДАДМ - 2013. - № 3. - С. 15-19
7. *Склярєнко Н.В.* Категорії простору і часу в дизайні сучасного предметно-просторового середовища // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: Зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В.Я. – Харків: ХДАДМ, 2011. – Мистецтвознавство: №6. – С. 110-112.
8. *Фуско Р.Д.* Ле Коррбюзє – дизайнер : меблі 1929 р. / Р.Д. Фуско. – М.: Радянський художник, 1986. – 107 с.
9. *Хімічук І.В.* Трансформувати себе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prodom.by/mag/articles/9.html>

10. Гнатюк Л. Особливості формотворення модульних меблів-трансформерів / Л.Р. Гнатюк, М.Л. Драга // Теорія та практика дизайну. Збірник наукових праць. – Вип. 3. – К.: НАУ, 2013. – С. 15–22.

Аннотація

Кузнецова И.А., Ус В., Зализко Ю.В. Особенности конструкций современной мебели-трансформер. Особенности конструкций мебели-трансформеров зависят от идеи изделия и от функционального назначения. Развитие мебели- трансформеров с несколькими функциями и трансформациями было обусловлено появлением ограниченного по площади жилья. Было выявлены основные типы конструктивных решений современной мебели-трансформеров: каркасные, непосредственно каркасные, встроенные каркасные.

Ключевые слова: мебель-трансформер, конструкция, форма, современный.

Abstract

Kuznetsova I., Us V., Zalızko Y. Design features of modern furniture-transformer. Features furniture-transformer structures depend on the product and the idea of functionality. Development furniture-transformers with multiple functions and transformations appearance was due to a limited area of housing. It was found the main types of modern furniture design solutions transformers, frame, safety frame, mounted skeleton.

Keywords: transforming furniture, design, shape, modern.

Стаття надійшла в редакцію 01.03.2016 р.